

Haridus- ja Teadusministeerium
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Munga 18
50088 Tartu

Teie 16.04.2020 nr 8-1/20/1647
Meie 14.05.2020 nr 4/115

Arvamuse esitamine teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035 kohta

Lugupeetud ministrid

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda tänab võimaluse eest avaldada arvamust teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035 (edaspidi TAIE) kohta.

Järgnevalt esitame oma seisukohad TAIE kohta.

Kaubanduskoja hinnangul on vaja Eestis käsitleda teadust, arendustegevust, innovatsiooni ja ettevõtlust ühisel strateegilisel raamistikul ning luua nende valdkondade vahel senisega võrreldes rohkem sünergiaid ja sidusust. Väga oluline on teadussüsteemi ja ettevõtluskeskkonna koostoime, et nii teadus kui ka ettevõtlus toimiks paremini ühiskonna ja majanduse hüvanguks. TAIE visioon ja eesmärgid on selgesti määratletud, arengukava ülesehitus on loogiline. TAIE eesmärk ja alaeesmärgid on asjakohased.

- 1) Arengukavas lk 5 on kirjeldatud hetkeolukorda peatükis Praegune olukord ja väljakutse. Selle alapunktis Tugevused ja arenguvõimalused on ühe tugevusena toodud: *Toimiv ja arenev TAI süsteem ning ettevõtlussektor*. Koja hinnangul võiks seda lauset täpsustada ja tuua selgemalt välja, mida selle all on mõeldud. Lisaks tekitas küsimusi tugevusena kirjeldatud alljärgnev sõnastus: *TAI süsteemi valmidus ja võimekus areneda, võimekus investeringuid edukalt ära kasutada ja ellu rakendada*. Kas võiks selgitada, kirjeldada, millest tuleneb see konkreetne tugevus?
- 2) TAIE mõõdikud on toodud lk 10. Mõõdikute tabelis ja lk 20 peatükis Rahastamine on toodud, et TAIE täidab 18. detsembril 2018. a sõlmitud ühiskondlikus leppes kirjeldatud kohustusi. Teadus- ja arendustegevuse rahastamine riigi- ja kohalikust eelarvest tõstetakse vastavalt leppele 2024. aastaks tasemele 1% SKP-st ja edaspidi hoitakse seda vähemalt sel tasemel. Koja hinnangul tuleks see eesmärk, 1% SKP-st, saavutada juba varem. See aitaks ka motiveerida erasektorit

panustama rohkem teadus- ja arendustegevusse. Lisaks ennustavad analüütikud aastal 2020 Eesti sisemajanduse kogutoodangu vähenemist, mistõttu on ka seda eesmärki lihtsam täita.

- 3) TAIE mõõdikutes on ettevõtluskeskkonna indikaatoriks Eesti positsioon Doing Business indeksis (hetkel 18., sihttase aastaks 2035 TOP 5-s). Kaubanduskoda juhib tähelepanu, et Doing Business indeks ei pruugi omada väga head ülevaadet ettevõtluskeskkonnast.
- 4) TAIE lk 12 on välja toodud, et teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni ühiskondliku ja majandusliku mõju suurendamiseks on vaja soodustada uute ettevõtlusvormide kasutuselevõttu ja innovatsiooni toetavaid tegevusi, sh turgu loovate tingimustega eksperimenteerimist (p.3.6). Mida on uute ettevõtlusvormide all täpsemalt silmas peetud? Kas uusi idufirmasid või juriidilises mõttes uusi ettevõtlusvorme?
- 5) Samal lk 12 on välja toodud eraldi konkreetseid tegevused, kuidas arendada edasi iduettevõtluse ökosüsteemi. Koda pooldab igati iduettevõtluse arendamist, kuid ära ei tohiks unustada ka olemasolevate ettevõtete innovaatilisemaks muutmise olulisust. Seda võiks TAIEs olla rohkem rõhutatud ja mainitud.
- 6) Täpsustamist vajab fookusvaldkondade/missioonide juhtimismudelid erasektori kaasamise vorm.
- 7) TAIE tegevussuunad võiks olla sõnastatud sõnastatud konkreetsemate, mõõdetavate eesmärkidena.
- 8) Mõjude hindamist ei ole TAIE põhitekstis ega ka Lisas 5 põhjalikult kajastatud. Näiteks ei ole üldse mainitud mõjuna majandusliku lisandväärtuse kasvu ja sellest tulenevat mõju riigi maksudele. Lisaks on vaja rohkem rõhutada mõju nn traditsioonilise majanduse ettevõtetele, kus tootlikkuse kasvatamise potentsiaal on tagasihoidlikum.

Kaubanduskoja hinnangul on oluline, et TAIE eesmärgid ja tegevussuundi arvestaksid ka haridusvaldkonna arengukavad.

Loodame, et Kaubanduskoja märkusi on võimalik sätete muutmisel või täiendamisel arvesse võtta. Vajadusel oleme valmis oma seisukohti täiendavalt selgitama.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Peadirektor

Koostanud: Merike Koppel merike.koppel@koda.ee 604 0072